

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zvýšení základního kapitálu akciové společnosti ve světle novely zákona o obchodních korporacích

Tento článek volně navazuje na sérii příspěvků naší kanceláře zabývající se první rozsáhlou novelou zákona č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOK“), jejíž převážná část nabude účinnosti dne 1. 1. 2021.

Současná právní úprava problematiky zvýšení základního kapitálu u akciových společnostech by se dala označit za místy nejasnou a nesystematickou. V průběhu let byla praxí odhalena řada problémů, na které novela ZOK věcně reaguje, vyjasňuje a zavádí právní úpravu, která koresponduje s dosavadní právní úpravou předmětné problematiky u jiných obchodních společností než akciových. V následujících odstavcích bychom Vám rádi představili důležité změny, které novela ZOK v oblasti zvýšení základního kapitálu u akciových společností přináší, a to zejména u dvou vybraných způsobů, jimiž jsou (i) zvýšení základního kapitálu upsáním nových akcií a (ii) zvýšení základního kapitálu rozhodnutím představenstva nebo správní rady.

Zvýšení základního kapitálu upsáním nových akcií

Stejně jako na základě dosavadní právní úpravy bude zvýšení základního kapitálu upsáním nových akcií přípustné jen tehdy, jestliže akcionáři zcela splatili emisní kurs dříve upsaných akcií, ledaže dosud nesplacená část emisního kursu je vzhledem k výši základního kapitálu zanedbatelná a valná hromada se zvýšením základního kapitálu tímto postupem projeví souhlas.

Toto omezení se neuplatní, zvyšuje-li se základní kapitál pouze nepeněžitými vklady ve smyslu § 474 odst. 2. ZOK. V této souvislosti novela ZOK zavádí povinnost představenstva akciové společnosti s dualistickým systémem vnitřní struktury nebo správní rady akciové společnosti s monistickým systémem, vyhotovit a předložit valné hromadě společnosti písemnou zprávu, v níž musí být mimo jiného uvedeny důvody zvýšení základního kapitálu nepeněžitým vkladem.

S touto povinností se můžeme setkat například i v dosavadní právní úpravě zvýšení základního kapitálu nepeněžitými vklady u společnosti s ručením omezeným (*srov. § 219 odst. 2 ZOK*). Obdobnou povinnost ukládal představenstvu akciové společnosti také zákon č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník (dále jen „**Obchodní zákoník**“), ZOK ji však ve svém původním znění nedopatřením nepřevzal.

Zákonodárce právě této změně v důvodové zprávě přisuzuje velký význam, když uvádí, že se jedná o jednoduchý a přehledný způsob, jak akcionářům před konáním valné hromady, která rozhoduje o zvýšení základního kapitálu zprostředkovat zásadní informace jako například, proč je žádoucí zvyšovat kapitál nepeněžitými vklady, o jaké vklady se jedná a jaká je jejich hodnota. Hlavním důvodem pro znovuzavedení výše referované povinnosti je dle důvodové zprávy skutečnost, že tímto rozhodnutím valné hromady dochází při zvyšování základního kapitálu upsáním nových akcií k vyloučení práva přednostního úpisu ostatních akcionářů.

Zásadní změny přinese novela ZOK právě i v oblasti právní úpravy zmiňovaného přednostního práva

akcionářů na upsání nových akcií, a to následující:

- Každý akcionář má přednostní právo upsat část nových akcií společnosti upisovaných ke zvýšení základního kapitálu, a to nově v poměru jmenovité hodnoty jeho akcií k základnímu kapitálu, má-li být jejich emisní kurs splacen v penězích.
- Akciová společnost, která vydala více druhů akcií a zvyšuje základní kapitál upsáním akcií pouze jednoho druhu, bude po novele ZOK oprávněna ve stanovách nebo rozhodnutím valné hromady o zvýšení základního kapitálu určit, že přednostní právo na upisování akcií dle § 484 odst. 1 ZOK mají v prvním kole pouze ti akcionáři, kteří jsou vlastníky akcií tohoto druhu, přičemž přednostní právo je možné uskutečnit v rozsahu poměru jmenovité hodnoty akcií akcionáře k takové části základního kapitálu, kterou představuje souhrn jmenovitých hodnot akcií tohoto druhu. Až v druhém kole pak bude umožněno uplatnit přednostní právo k neupsaným akciím akcionářům vlastnícím jiný druh akcií, a to v poměru jmenovité hodnoty akcií k takové části základního kapitálu, která není představována akciemi toho druhu akcií, které jsou upisovány na zvýšení základního kapitálu. Tato změna navazuje i na právní úpravu na úrovni Evropské unie, konkrétně na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 ze dne 14. 6. 2017, o některých aspektech práva obchodních společností.
- K přijetí rozhodnutí o zvýšení základního kapitálu (*tj. i k tomu, aby v prvním kole úpisu měli přednostní právo pouze akcionáři akcií určitého druhu*) bude nově potřeba souhlasu dvoutřetinové většiny přítomných akcionářů a zároveň dvou třetin hlasů přítomných akcionářů každého druhu akcií, jejichž práva budou tímto rozhodnutím dotčena. Hlasování se tedy budou muset zúčastnit i ti akcionáři, kteří právo přednostního úpisu v prvním kole nemají.
- Pokud se chce akcionář svého přednostního práva vzdát, musí tak učinit před rozhodnutím o zvýšení základního kapitálu, a to písemnou formou s úředně ověřeným podpisem nebo vlastním prohlášením na valné hromadě, kde je o zvýšení základního kapitálu rozhodováno. Na základě novely ZOK bude na jisto postavena doposud sporná otázka v rámci této problematiky, a to tak, že vzdání se přednostního práva má účinky vůči každému dalšímu nabyvateli akcií tohoto akcionáře v obou výše referovaných případech.

Zvýšení základního kapitálu rozhodnutím představenstva nebo správní rady

Stávající právní úprava vylučuje, aby představenstvo nebo správní rada v případě zvyšování základního kapitálu z vlastních zdrojů rozhodlo o zvýšení z nerozděleného zisku společnosti. Toto pravidlo bylo v plném rozsahu převzato z Obchodního zákoníku a jeho smyslem je zachovat rozhodování o použití zisku ve výlučné působnosti valné hromady. S ohledem na skutečnost, že mezi kompetence valné hromady patří i rozhodování o rozdělení jiných vlastních zdrojů se však jevila právní úprava v tomto směru značně nelogická, a proto bude předmětné omezení novelou ZOK zrušeno. Nově bude ponecháno na stanovách a pověření valné hromady společnosti, aby určily představenstvu nebo správní radě podmínky, za kterých mohou rozhodnout o zvýšení základního kapitálu rovněž z nerozděleného zisku.

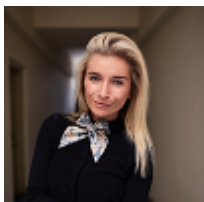
Závěr

Novela ZOK s sebou přináší řadu velice přínosných změn v dosavadní právní regulaci zvýšení základního kapitálu akciových společností, jejichž cílem je zejména odstranění nepřesností, stanovení jasnějších a výstižnějších pravidel u jednotlivých způsobů zvýšení základního kapitálu, čímž současně sjednocuje právní úpravu s již platnou a účinnou úpravou zvýšení základního kapitálu u jiných než akciových společností a odstraňuje nežádoucí nesoulad s evropským právem.

V případě jakýchkoliv dotazů týkajících se tématu tohoto článku či korporátního práva obecně Vám jsme k dispozici - neváhejte se na nás proto obrátit.

Mgr. Martin Heinzl,
advokát

Mgr. Tereza Dvořáková,
advokátní koncipientka

[PEYTON legal advokátní kancelář s.r.o.](#)

Futurama Business Park
Sokolovská 668/136d
186 00 Praha 8 - Karlín

Tel.: +420 227 629 700
E-mail: info@plegal.cz

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)

- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)